

Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komiteja

2020/2019(INL)

6.4.2020

ATZINUMA PROJEKTS

Sniegusi Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komiteja

Juridiskajai komitejai

ar ieteikumiem Komisijai par digitālo pakalpojumu tiesību aktu: komerciesību un civiltiesību noteikumu pielāgošana komercvienībām, kas darbojas tiešsaistē (2020/2019(INL))

Atzinumu sagatavoja(*): *Dita Charanzová*

(Iniciatīva – Reglamenta 47. pants)

(*) Iesaistītā komiteja — Reglamenta 57. pants

PA_INL

IEROSINĀJUMI

Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Juridisko komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā pakalpojumu, tostarp digitālo pakalpojumu, brīva aprīte ir viena no četrām pamatbrīvībām, kas ir noteiktas Līgumā par Eiropas Savienības darbību, un tai ir neatsverama nozīme vienotā tirgus darbībā, un tā kā to sekmē lielāka patērētāju aizsardzība un patērētāju labklājība;
- B. tā kā Juridiskās komitejas ziņojums “Digitālo pakalpojumu tiesību akts: komerciesību un civiltiesību noteikumu pielāgošana komercuzņēmumiem, kas darbojas tiešsaistē” neattiecas uz E-komercijas direktīvas noteikumiem, par kuriem ziņojumu sagatavo Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komiteja;
- C. tā kā Direktīvas (ES) 2019/770¹ un (ES) 2019/771² par dažiem digitālā satura un digitālo pakalpojumu piegādes līgumu un atsevišķiem preču pārdošanas līgumu aspektiem ir pieņemtas tikai nesen,
 1. atzinīgi vērtē “CPC Kopējo nostāju Covid-19 jautājumā”³, ar kuru klajā nāca Komisija un dalībvalstu patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības (CPC) iestādes par jaunākajiem ziņotajiem krāpniecības gadījumiem un negodīgu praksi Covid-19 uzliesmojuma laikā; aicina visas platformas sadarboties ar Komisiju un kompetentajām iestādēm, lai labāk konstatētu nelikumīgu praksi un izskaustu krāpniecību, un aicina Komisiju pastāvīgi pārskatīt kopējās vadlīnijas par tādu priekšmetu un pakalpojumu izvietojumu un/vai pārdošanu, kuru saturs patērētājus krāpj, maldina vai citādi viņiem kaitē; uzskata, ka ar šādām vadlīnijām būtu ne tikai jācenšas piemērot patērētāju tiesību aizsardzību reglamentējošos Savienības un valstu tiesību aktus, bet arī savlaicīgi jācenšas ieviest līdzekļus, ar kuriem var ātri reaģēt uz krīzi tirgū;
 2. atzinīgi vērtē centienus nodrošināt pārredzamību attiecībā uz reklāmu tiešsaistē un uzskata, ka ir vajadzīga lielāka skaidrība un norādījumi par profesionālo rūpību un pienākumiem, kas ir jāievēro platformām; uzskata, ka gadījumos, kad reklāmdevēji un starpnieki ir iedibināti trešā valstī, tiem būtu jāieceļ Savienībā reģistrēts juridiskais pārstāvis, kuru varētu saukt pie atbildības par reklāmas saturu, lai nodrošinātu patērētāju tiesisko aizsardzību nepatiesas vai maldinošas reklāmas gadījumā;
 3. aicina Komisiju precizēt, kādas sankcijas vai citi ierobežojumi būtu jāpiemēro šiem reklāmas starpniekiem un platformām, ja tie apzināti piekrīt izvietot nepatiesu vai maldinošu reklāmu; uzskata, ka tiešsaistes platformām būtu savās tīmekļa vietnēs aktīvi jāuzrauga reklamētais saturs, lai nodrošinātu, ka tās negūst peļņu no nepatiesām vai

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/770 (2019. gada 20. maijs) par dažiem digitālā satura un digitālo pakalpojumu piegādes līgumu aspektiem) (OV L 136, 22.5.2019., 1. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/771 (2019. gada 20. maijs) par atsevišķiem preču pārdošanas līgumu aspektiem, ar kuru groza Regulu (ES) 2017/2394 un Direktīvu 2009/22/EK un atceļ Direktīvu 1999/44/EK (OV L 136, 22.5.2019., 28. lpp.)

³ Eiropas Komisijas / patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības (CPC) tīkls, CPC iestāžu kopējā nostāja, “Krāpniecības izbeigšana un negodīgas uzņēmējdarbības prakses novēršana tiešsaistes platformās saistībā ar koronavīrusa uzliesmojumu Eiropas Savienībā”.

maldinošām reklāmām, tostarp no ietekmētāja reklamēšanas satura, kas netiek afišēts kā trešo pušu apmaksāts; uzsver, ka komercproduktu un pakalpojumu reklāma, kā arī politiska vai cita veida reklāma atšķiras pēc formas un mērķa un tādēļ uz tām būtu jāattiecinā arī atšķirīgas pamatnostādnes un noteikumi;

4. atgādinot par agrākajiem centieniem, aicina Komisiju turpināt pārskatīt tiešo lietotāju licencēšanas nolīgumu (*EULA*) praksi un rast veidus, kā nodrošināt patērētāju lielāku un vienkāršāku iesaisti, tostarp klauzulu izvēlē; konstatē, ka lietotāji bieži pieņem *EULA* normas, tās nemaz neizlasot; turklāt konstatē, ka gadījumos, kad saskaņā ar *EULA* lietotājiem ir tiesības no to klauzulām atteikties, platformas var pieprasīt, lai lietotāji to darītu katrā lietošanas reizē;
5. uzsver, ka *EULA* normās visu datu apmaiņu ar trešām personām vienmēr vajadzētu padarīt fakultatīvu, ja vien tā nav būtiski svarīga pakalpojuma funkcionēšanai; aicina Komisiju nodrošināt, lai patērētāji pieslēgto ierīci var izmantot joprojām visu tās primāro funkciju nolūkā — arī tad, ja patērētājs savu piekrišanu neoperatīvo datu sniegšanai ierīces ražotājam vai trešām personām atsauc;
6. uzsver, ka Direktīva (ES) 2019/770 un Direktīva (ES) 2019/771 pienācīgi transponētas un īstenotas joprojām nav; aicina Komisiju to ņemt vērā pirms papildu pasākumu veikšanas;
7. konstatē “viedo līgumu” skaita pieaugumu, kuru pamatā ir sadalītās virsgrāmatas tehnoloģijas; aicina Komisiju analizēt, vai būtu jāprecizē daži “viedo līgumu” aspekti un vai būtu jāsniedz norādījumi, lai uzņēmumiem un patērētājiem nodrošinātu juridisko noteiktību; jo īpaši prasa Komisijai strādāt pie tā, lai nodrošinātu, ka šādi līgumi ar patērētājiem ir spēkā un ir obligāti jāievēro visā Savienībā, ka tie atbilst patērētāju tiesību standartiem, piemēram, atteikuma tiesībām, kas ir noteiktas Direktīvā 2011/83/ES⁴, un ka uz tiem neattiecas to piemērošanas valsts šķēršļi, piemēram, notariālās apstiprināšanas prasības;
8. uzsver, ka ar jebkādiem turpmākiem tiesību aktu priekšlikumiem būtu jācenšas likvidēt pašreizējos un novērst iespējamus jaunus tādu digitālo pakalpojumu sniegšanas šķēršļus, kurus sniedz tiešsaistes platformas; vienlaikus uzsver, ka jaunajiem Savienības pienākumiem attiecībā uz platformām pēc sava rakstura ir jābūt samērīgiem un precīziem, lai izvairītos no nevajadzīga regulatīvā sloga vai nevajadzīgiem ierobežojumiem; uzsver, ka ir jānovērš dalībvalstu piekoptā Savienības tiesību aktu normu nevajadzīgā pastiprināšana.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (OV L 304, 22.11.2011., 64. lpp.).